

For rapporterne vedrørende 2008 til 2010 er der fundet registreringsmangler i de anvendte grunddata vedrørende især stedet for varetægtsfængsling. Disse mangler gør sig antagelig også gældende for de tidligere år. Oplysninger herom bør derfor ikke anvendes. For yderligere information se http://www.justitsministeriet.dk/fileadmin/filer/forskning/varetaegt_2008-2010.pdf.

JUSTITSMINISTERIET
FORSKNINGSENHEDEN
Juni 2007

REDEGØRELSE OM UNGDOMSSANKTIONER OG UBETINGEDE FÆNGSELSSTRAFFE TIL UNGE LOVOVERTRÆDERE, 1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 2006

Den 1. juli 2001 trådte muligheden for at idømme unge lovovertrædere under 18 år en ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74 a, i kraft. Denne redegørelse vedrører de ungdomssanktioner, der er idømt i 2006. Der er i tidligere rapporter redegjort for sanktioner, der er idømt i perioden 1. juli 2001 til 31. december 2005. Der er endvidere udarbejdet en delredegørelse og en endelige redegørelse vedrørende forløbet af ungdomssanktionen. Alle rapporter er tilgængelige på Justitsministeriets hjemmeside.

Med henblik på at vurdere, i hvilket omfang og i hvilke sammenhænge ungdomssanktionen anvendes frem for en ubetinget dom, redegøres endvidere for de ubetingede domme til unge lovovertrædere, der er idømt i samme periode.

1. Materiale

De ubetingede domme, der er inkluderet i redegørelsen, angår personer, der var under 18 år på gerningstidspunktet. Ubetingede fængselsstraffe på mindre end 30 dage er ikke inkluderet i redegørelsen, ligesom heller ikke frihedsstraffe på mere end 1½ år er det, idet ungdomssanktionen antages at kunne anvendes i stedet for straffe fra 30 dage til 1½ år. Den øvre grænse gælder også kombinationsdomme, da ungdomssanktionen ikke forudsættes at kunne anvendes i stedet for kombinationsdomme, hvor den samlede betingede og ubetingede del overstiger 1½ år.

2. Antallet og arten af domme

2.1. Ungdomssanktionen

I 2006 er der i 118 tilfælde idømt ungdomssanktion. I 117 af dommene fastsættes, at den unge skal undergive sig to års struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling under tilsyn af kommunen, mens den unge i ét tilfælde idømmes struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling frem til det fyldte attende år (dvs. i knap to år).

I to domme er der ikke angivet anbringelse i en sikret institution, mens den maksimale anbringelsestid i sikret institution i knap tre fjerdedele af dommene er fastsat til to måneder, jf. tabel 1.

Tabel 1. Længden af anbringelsen i sikret institution ifølge dommen.

Anbringelse	Antal
Ingen anbringelse i sikret afdeling	2
Indtil 1 md. anbringelse i sikret afdeling	2
Indtil 2 mdr. anbringelse i sikret afdeling	85
Indtil 3 mdr. anbringelse i sikret afdeling	6
Indtil 4 mdr. anbringelse i sikret afdeling	8
Indtil 6 mdr. anbringelse i sikret afdeling	2
Indtil 9 mdr. anbringelse i sikret afdeling	1
Ingen længstetid angivet	12
I alt	118

I enkelte domme angives den præcise tid i sikret institution og ikke den maksimale.

Ved siden af længstetiden for anbringelse i sikret afdeling angives i 100 af de 118 domme en længstetid på 12 måneder for anbringelse i almindelig døgninstitution eller godkendt opholdssted. I otte tilfælde er længstetiden for denne anbringelse fastsat til 14 måneder, i ét tilfælde til 16 måneder, i tre tilfælde til 18 måneder,¹ mens den i to tilfælde er fastsat til henholdsvis seks og otte måneder. I fire sager er længstetiden for fase 2 ikke angivet specifikt, men i samtlige fire tilfælde er alene den maksimale samlede tid i fase 1 og 2 angivet, 18 måneder.

I 20 tilfælde er dommen suppleret med behandling. I 17 tilfælde drejer dette sig om behandling for misbrug af både alkohol og euforiserende stoffer, mens det i to tilfælde drejer det sig om behandling for misbrug af euforiserende stoffer. I det sidste tilfælde er det ikke specificeret, hvilken type misbrug det drejer sig om, men blot at der skal gennemføres misbrugsbehandling. I et tilfælde suppleres desuden med psykiatrisk behandling, mens der i tre tilfælde suppleres med psykologisk behandling. Ydermere suppleres i tre tilfælde med både psykologisk og psykiatrisk behandling.

Der er i dommene endvidere nævnt, at den unge skal ”efterkomme pålæg fra de sociale myndigheder om opholdssted, herunder tilbageførsel til eller fortsat anbringelse på en sikret afdeling eller døgninstitution/godkendt opholdssted, indenfor de længstetider, der er fastsat i straffelovens § 74 a, stk. 2, 2. pkt.”.

Tre af ungdomssanktionerne i 2006 er blevet anket². I alle tre tilfælde er byretsdommene stadfæstet i landsretten, i ét tilfælde dog med den ændring, at dommen ikke længere er en fællesstraf, og at de to måneder i sikret afdeling, som var fastsat som maksimum i byretsdommen, sættes som den eksakte tid i sikret institution.

¹ I en af disse sager skal den dømte ikke tilbringe tid i fase 1, men overføres direkte til fase 2. I de to andre tilfælde er længstetiden i sikret institution sat til 2 måneder.

² Yderligere fem sager er anket i 2006, men da de er ændret i 2. instans i 2007, vil de først blive inkluderet i redegørelsen for 2007. Desuden er fem sager inkluderet i denne redegørelse under formodning om, at anken må være frafaldet, idet der er registreret en dom i 2. instans mere end et halvt år efter dommen i 1. instans.

2.2. De ubetingede fængselsstraffe

Materialet omfatter 337 ubetingede frihedsstraffe til unge. Lidt under halvdelen af frihedsstraffene, nemlig 162 ud af 337 domme, er kombinationsdomme. Af tabel 2 ses, at der er ganske stor spredning i straffælængderne.

Tabel 2. Længden af de idømte frihedsstraffe samt længden af alene den ubetingede del.

Hele straf- længden	Ubetinget del																		I alt				
	30 dage	35 dage	40 dage	50 dage	60 dage	70 dage	80 dage	3 mdr.	4 mdr.	5 mdr.	6 mdr.	7 mdr.	8 mdr.	9 mdr.	10 mdr.	12 mdr.	14 mdr.	15 mdr.		16 mdr.	18 mdr.		
30 dage	10																					10	
40 dage			13																				13
50 dage			1	3																			4
60 dage	2	1			19																		22
70 dage						2																	2
80 dage							2																2
90 dage	20				1			25															46
100 dage					1																		1
4 mdr.	3		6		5				22														36
5 mdr.	4				3			1		10													18
6 mdr.	5				11			9	3					5									39
7 mdr.	1							1				3											5
8 mdr.					6			3	5				11										25
9 mdr.	1				5			4						5									15
10 mdr.					4				3	2	2				8								19
11 mdr.										1													1
12 mdr.	1				1			5	3		3					13							26
13 mdr.	1																						1
14 mdr.	1								1								4						6
15 mdr.								2										6					8
16 mdr.								1					1										2
18 mdr.								1		3	3											4	11
I alt	49	1	20	3	56	2	2	51	34	16	22	3	12	5	8	13	4	6	1	4	4	312	

2.3. Geografisk fordeling

I alt 71 byretter har i 2006 afsagt domme, som er omfattet af denne redegørelse. 65 af byretterne har afsagt ubetingede frihedsstraffe, mens 41 har afsagt ungdomssanktioner, jf. tabel 3. Det er vanskeligt at vurdere eventuelle forskelle i tilbøjeligheden til at anvende ungdomssanktion ud fra alene domme i 2006, hvorfor der er set på domme for hele den periode, ungdomssanktionen har været anvendt, jf. de sidste tre kolonner i tabel 3. Heraf fremgår, at af retter med sammenlagt mere end 10 afgørelser har Ballerup, Brøndbyerne, Tåstrup, Kalundborg, Vordingborg, Odense, Haderslev, Gråsten, Esbjerg, Kolding, Fredericia, Holstebro, Århus, Skanderborg og Ålborg afsagt forholdsvis

mange ungdomssanktioner, mens der er idømt forholdsvis få eller slet ingen ungdomssanktioner ved retterne i Lyngby, Hvidovre, Rødovre, Helsingør, Nykøbing Sjælland, Næstved, Svendborg, Middelfart, Tønder, og Brønderslev. For byretterne i Ballerup, Kalundborg og Fredericia er det iøjnefaldende, at antallet af idømte ungdomssanktioner er højere end antallet af idømte frihedsstraffe.

Tabel 3. Domme fordelt efter art og retten i første instans.

	2006			1.7.2001 – 31.12.2006		
	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
København	21	39	60	72	278	350
Frederiksberg	3	9	12	5	26	31
Gentofte	1	3	4	4	11	15
Lyngby	0	7	7	2	17	19
Gladsaxe	0	4	4	4	18	22
Ballerup	0	2	2	14	12	26
Hvidovre	1	7	8	4	30	34
Rødovre	0	1	1	0	11	11
Glostrup	0	3	3	5	15	20
Brøndbyerne	2	10	12	11	23	34
Tåstrup	6	3	9	17	28	45
Tårnby	0	3	3	1	8	9
Helsingør	1	9	10	6	40	46
Hørsholm	1	16	17	7	46	53
Hillerød	3	7	10	7	39	46
Helsingør	0	4	4	2	15	17
Frederikssund	1	11	12	6	32	38
Roskilde	6	20	26	11	66	77
Køge	1	6	7	6	38	44
Nykøbing Sj.	0	3	3	0	15	15
Holbæk	4	11	15	11	29	40
Kalundborg	2	2	4	9	8	17
Slagelse	1	4	5	4	20	24
Korsør	0	2	2	2	12	14
Sorø	1	1	2	3	8	11
Ringsted	0	5	5	4	12	16
St. Heddinge	1	2	3	2	9	11
Næstved	0	1	1	2	19	21
Vordingborg	5	2	7	7	9	16
Nykøbing F.	2	3	5	5	21	26
Maribo	1	1	2	2	5	7
Nakskov	1	3	4	1	5	6
Rønne	0	1	1	1	5	6
Odense	8	20	28	42	109	151
Nyborg	0	1	1	1	6	7
Svendborg	0	4	4	3	27	30
Rudkøbing	0	0	0	0	0	0
Fåborg	1	2	3	3	5	8
Assens	0	0	0	2	5	7

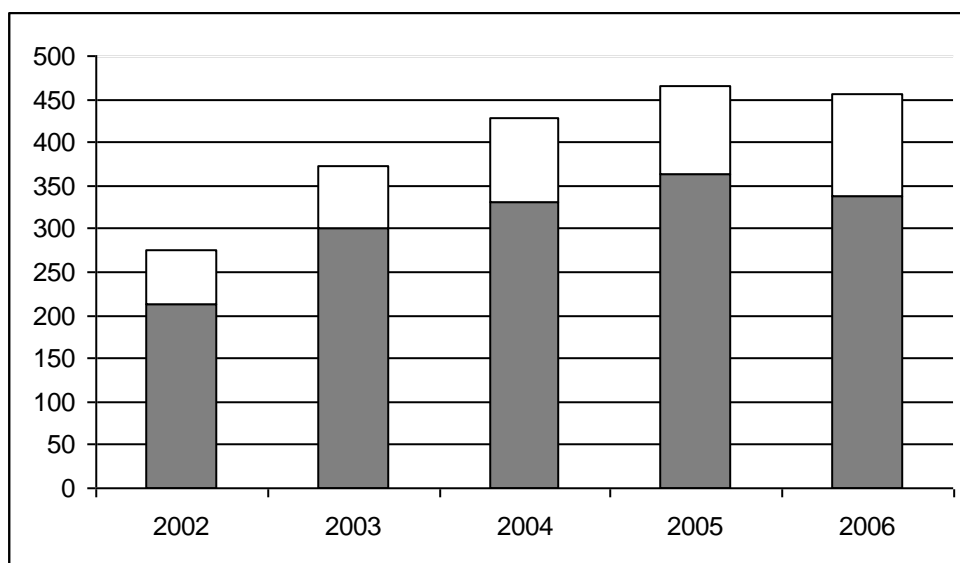
Middelfart	0	3	3	0	17	17
Haderslev	3	0	3	5	12	17
Rødding	0	0	0	0	3	3
Åbenrå	0	4	4	2	12	14
Gråsten	0	1	1	4	9	13
Sønderborg	0	3	3	4	19	23
Tønder	0	7	7	2	24	26
Ribe	1	8	9	2	13	15
Holsted	0	0	0	0	2	2
Esbjerg	0	5	5	10	20	30
Varde	1	0	1	2	5	7
Grindsted	0	1	1	1	2	3
Vejle	1	4	5	3	12	15
Kolding	1	4	5	8	15	23
Fredericia	4	1	5	22	13	35
Horsens	4	6	10	8	25	33
Brædstrup	1	2	3	3	2	5
Herning	1	3	4	4	17	21
Ringkøbing	0	0	0	2	4	6
Skjern	0	0	0	0	5	5
Holstebro	0	4	4	8	14	22
Struer	0	0	0	1	3	4
Lemvig	0	0	0	0	1	1
Århus	11	18	29	74	121	195
Skanderborg	2	0	2	6	8	14
Silkeborg	0	3	3	1	8	9
Grenå	1	2	3	2	12	14
Randers	0	4	4	3	12	15
Mariager	0	1	1	0	3	3
Viborg	3	0	3	3	8	11
Kjellerup	1	1	2	1	4	5
Skive	0	4	4	0	9	9
Nykøbing M.	1	0	1	2	2	4
Thisted	0	1	1	0	7	7
Fjerritslev	0	0	0	1	4	5
Nibe	0	2	2	0	4	4
Ålborg	6	6	12	20	34	54
Terndrup	0	0	0	2	8	10
Hobro	0	0	0	0	6	6
Sæby	0	1	1	0	8	8
Frederikshavn	0	1	1	5	18	23
Hjørring	1	3	4	1	10	11
Brønderslev	1	0	1	2	15	17
Vestre landsret	0	0	0	0	5	5
Østre landsret	0	1	1	2	12	14
I alt	118	336³	454	504	1649	2153

³ En enkelt af de ubetingede domme er ikke medtaget i denne tabel, idet retten i første instans er på Færøerne. Denne sag er alligevel inkluderet i redegørelsen, idet retten i anden instans er Østre landsret.

2.4. Udviklingen i antal sanktioner og frihedsstraffe

Det årlige antal idømte ungdomssanktioner i forhold til antallet af idømte ubetingede frihedsstraffe fremgår af figur 1. Figuren illustrerer, at der er et nogenlunde konstant forhold mellem antallet af de to typer sanktioner, idet det i alle årene frem til 2006 er mellem en femtedel og en fjerdedel af alle sanktionerne, som er ungdomssanktioner, og altså mellem fire femtedele og tre fjerdedele, der er ubetingede domme. I 2006 er der en mindre vækst i andelen der idømmes en ungdomssanktion, idet denne andel er på 26 pct.

Figur 1. Det årlige antal idømte ungdomssanktioner og ubetingede frihedsstraffe til unge, 2002-2006.

Opgørelsen viser endvidere, at der er sket en klar vækst i antallet af ungdomssanktioner/ubetingede domme til unge frem til 2005. Mens der i 2002 blev idømt sammenlagt 276 ungdomssanktioner og ubetingede domme til unge, var dette tal steget til 465 i 2005, mens det i 2006 var på 455.

2.5. Sagens art

Af tabel 4 ses, at knap en tredjedele af de sager, der er endt med en ungdomssanktion, er tilståelsessager, mens det drejer sig om en fjerdedel af de sager, der er endt med en frihedsstraf. Med undtagelse af 3 sager, alle frihedsstraffe, er alle øvrige sager domsmandssager.

Tabel 4. Domme fordelt efter sagens art.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Tilståelsessag	38	84	122
Domsmandssag	80	250	330
Politisag	0	3	3
I alt	118	337	455

3. Varetægtsfængsling frem til dom

3.1. Andel varetægtsfængslede

75 pct. af dem, der idømmes en ungdomssanktion, har forinden været varetægtsfængslet. I sager, der ender med ubetinget frihedsstraf, er denne andel noget mindre, idet unge i godt halvdelen af disse sager har været varetægtsfængslet, jf. tabel 5.

Tabel 5. Domme fordelt efter varetægtsfængslingens art.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Ikke varetægtsfængslet	29	157	186
Anbragt i surrogat	59	88	147
Anbragt i arresthus	7	52	59
Anbragt flere steder	23	40	63
I alt	118	337	455

Unge under 18 år, der varetægtsfængsles, skal primært anbringes i et surrogatfængsel. Næsten halvdelen – 46 pct. – af de unge, der i 2006 blev varetægtsfængslet i forbindelse med en ubetinget dom eller en ungdomssanktion, har dog været anbragt i et arresthus i hele eller en del af varetægtstiden. Det svarer stort set til forholdene i 2005.

3.2. Varetægtstiden

Varetægtsfængslingen har i gennemsnit været 59 dage for de unge, der senere idømmes frihedsstraf, mens gennemsnittet er på 76 dage for dem, der idømmes en ungdomssanktion. Varetægtstiden er dermed nogle dage længere, end den var i 2005, hvor tallene var henholdsvis 57 og 72.

Tabel 6. Domme fordelt efter varetægtsfængslingens længde.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Indtil 2 uger	1	9	10
2-4 uger	6	32	38
4-6 uger	14	27	41
6-8 uger	12	25	37
8-10 uger	13	27	40
Over 10 uger	43	60	103
I alt	89	180	269

For så vidt angår frihedsstraffede, har godt halvdelen af dem, der har været varetægtsfængslet, været det i indtil 8 uger, jf. tabel 6. For de unge, der er idømt en ungdomssanktion, har næsten halvdelen været varetægtsfængslet i ti uger eller mere. Den længste varetægtsperiode for dem, der idømmes ungdomssanktion, er på lidt over otte måneder (255 dage), mens den for dem, der idømmes frihedsstraf, er på seks en halv måned (199 dage).

Tabel 7 viser, at andelen af de unge varetægtsfængslede, der anbringes i et arresthus, vokser med alderen. Mere end to tredjedele af de 15-årige anbringes således kun i surrogatfængsel, mens det

gælder godt halvdelen af de 16-årige og knap halvdelen af de 17-årige. Alle, der var fyldt 18 år på tidspunktet for varetægtsperiodens start, har været anbragt i arresthus.

Tabel 7. Varetægtsfængslede fordelt efter sted og alder på varetægtstidspunktet.

	15 år	16 år	17 år	18 år	I alt
Anbragt i surrogat	41	54	52	0	147
Anbragt i arresthus	6	17	31	5	59
Anbragt begge steder	10	28	25	0	63
I alt	57	99	108	5	269

Tabel 8 viser den gennemsnitlige længde af varetægtsfængslingen i antal dage.

Tabel 8. Den gennemsnitlige længde (i dage) af varetægtsfængslingen fordelt efter alder ved varetægtsfængslingens start.

	15 år	16 år	17 år	18 år	I alt
Kun surrogat	63	71	54	-	63
Delvis surrogat	84	64	60	-	66
Delvis arrest	6	11	25	-	16
Kun arrest	63	64	40	79	52
I alt	68	71	57	79	

Det ses af tabellen, at de, der alene har været anbragt i surrogatfængsel, i gennemsnit har været varetægtsfængslet lidt længere end dem, der kun har siddet i arresthus: 63 dage i forhold til 52 dage. De, der har været anbragt i både arresthus og i surrogatfængsel har sammenlagt en betydeligt længere varetægtsfængsling, nemlig på 82 dage. Deraf angår de 16 dage arresthus og de 66 dage surrogatfængsel. Forholdet mellem tiden i henholdsvis arresthus og i surrogatfængsel tyder på, at anbringelsen i arresthus hyppigt er sket i afventning på en ledig plads i et surrogatfængsel. I godt halvdelen af de tilfælde, hvor en ung har været anbragt begge steder, har anbringelsen i arresthus været højst en uge. I knap en fjerdedel af tilfældene har anbringelsen i arresthus imidlertid været mere end tre uger og kan dermed muligvis ikke alene forklares med pladsmangel i surrogatfængsel.

4. Kriminalitetens art og omfang

4.1. Kriminalitetens art

I Ekspertgruppens rapport om ungdomskriminalitet nævnes, at det ”navnlig [er] tanken, at ungdomssanktionen skal anvendes ved *grovere personfarlig kriminalitet*, f.eks. vold, røveri og voldtægt. Ungdomssanktionen skal endvidere kunne anvendes i tilfælde af *anden alvorlig kriminalitet*, herunder mere omfattende berigelseskriminalitet, brugstyverier og hærværk.”

Som det ses af tabel 9, vedrører to tredjedele af ungdomssanktionerne røveri, mens det drejer sig om godt en fjerdedel af frihedsstraffene. Inden for næsten alle øvrige kriminalitetskategorier er det især andelen af unge, der er idømt frihedsstraf, som – også relativt set – er meget stor.

Tabel 9. Domme fordelt efter kriminalitetens art.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Voldtægt	3	0	3
Andre seksualforbrydelser	2	2	4
Vold mod tjenestemand	3	19	22
Simpel vold (§ 244)	10	69	79
Alvorligere vold (§ 245)	9	58	67
Trusler og andre voldsforbrydelser	6	34	40
Tyveri	0	36	36
Røveri	79	94	173
Brandstiftelse	4	1	5
Andre ejendomsforbrydelser	0	8	8
Narkotikaforbrydelser	2	4	6
Andre forbrydelser	0	12	12
I alt	118	337	455

Samlet angår knap fire femtedele af ungdomssanktionssagerne alvorlig personfarlig kriminalitet, idet sager vedrørende vold mod tjenestemand, simpel vold, trusler og andre voldsforbrydelser ikke er inkluderet i denne beregning. For de unge, der idømmes frihedsstraffe, drejer det sig om knap halvdelen af sagerne.

De seks ungdomssanktionssager, der henhører under kategorien ”Trusler og andre voldsforbrydelser”, angår i tre tilfælde § 123, i to tilfælde § 252 samt i et enkelt tilfælde § 266.

4.2. Kriminalitetens omfang

De forbrydelser, der er omtalt i tabel 9, er sagens hovedforhold. Dvs. den forbrydelse, der – såfremt der indgår flere sager i dommen – er den alvorligste.

Tabel 10. Domme fordelt efter antallet af biforhold.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Ingen biforhold	18	128	146
1 biforhold	19	60	79
2-4 biforhold	41	78	119
5-10 biforhold	22	54	76
Mere end 10 biforhold	18	17	35
I alt	118	337	455

I en række tilfælde omfatter dommen biforhold, jf. tabel 10, da både de fleste af de unge, der er idømt ungdomssanktion, og de, der er idømt frihedsstraf, straffes for flere forhold. Det drejer sig

således om 85 pct. af dem i ungdomssanktionsgruppen og 62 pct. af dem i frihedsstrafgruppen. I gennemsnit omfatter de sager, der ender med en ungdomssanktion, 5,9 forhold (inkl. hovedforholdet) mod 3,8 forhold (inkl. hovedforholdet) i frihedsstrafsagerne.

Det maksimale antal forhold (inkl. hovedforholdet) er 37 i ungdomssanktionsgruppen og 31 i frihedsstrafgruppen.

4.3. Medtaltale

I Ekspertgruppens rapport om ungdomskriminalitet nævnes, at det ved vurderingen af kriminalitetens grovhed også har betydning, om kriminaliteten er begået i forening med andre. Dette spørgsmål kan alene belyses for ungdomssanktionernes vedkommende, idet der kun i disse sager er adgang til domsudskrifter. Det betyder endvidere, at der kun er oplysninger om medgerningsmænd, hvis disse er i sag sammen.

I de 118 ungdomssanktionen er der i 70 tilfælde medtaltale, altså i noget over halvdelen af tilfældene. I 31 tilfælde drejer det sig om én medtaltalt, i 21 tilfælde om to og i 18 tilfælde om tre eller flere medtaltale.

Hovedparten af de medtaltale dømmes for samme hovedforhold, som den, der er idømt en ungdomssanktion. Det er således kun i syv ud af de 70 sager med medtaltale, at ingen af de medtaltale dømmes for samme hovedforhold som den, der er idømt en ungdomssanktion. Dertil kommer syv sager, hvor kun nogle af de medtaltale dømmes for samme hovedforhold som den, der er idømt ungdomssanktionen.

I 41 af sagerne er en eller flere af de medtaltale også idømt en ungdomssanktion.

5. Tidligere kriminalitet

Knap to femtedele af dem, der er idømt en ungdomssanktion, er ikke tidligere straffet. Med tidligere straffe forstås tiltalefrafald (med eller uden vilkår), bøder, frihedsstraffe og foranstaltningsdomme.

Tabel 11. Domme fordelt efter antallet af tidligere afgørelser.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Ingen tidligere afgørelser	46	70	116
1 tidl. afgørelse	33	71	104
2-3 tidl. afgørelser	31	115	146
4-5 tidl. afgørelser	7	41	48
Mere end 5 tidl. afgørelser	1	40	41
I alt	118	337	455

Af dem, der er idømt en frihedsstraf, er andelen, som ikke tidligere er straffet, noget mindre, nemlig på 20 pct., jf. tabel 11. Der er endvidere en større andel af dem med frihedsstraffe end af dem med ungdomssanktioner, der har mere end én tidligere afgørelse – henholdsvis 58 og 33 pct. I gennemsnit har ungdomssanktionsgruppen 1,2 tidligere afgørelser mod 2,5 i frihedsstrafgruppen.

Tabel 12 viser, hvilke strafferetlige afgørelser den tidligere kriminalitet har medført. Andelene, der tidligere er idømt betingede domme eller bøder, er af samme størrelsesorden i de to grupper. Andelen, der har fået tiltalefrafald med eller uden vilkår samt ubetingede domme, er derimod større blandt de unge med frihedsstraf end blandt dem med ungdomssanktion. Forskellen mellem de to grupper er især stor med hensyn til omfang af tidligere ubetingede frihedsstraffe, som forekommer ganske sjældent blandt de unge med ungdomssanktion, mens en femtedel af de unge, der aktuelt er idømt en frihedsstraf, også tidligere har været idømt en ubetinget frihedsstraf.

Tabel 12. Domme fordelt efter art og antallet af tidligere afgørelser.

	Ungdomssanktion		Frihedsstraf	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Ingen tidligere afgørelser	46	31 %	70	12 %
Tiltalefrafald uden vilkår i alt	7	5 %	45	8 %
- heraf 1	7	5 %	38	6 %
2 eller flere	0	0 %	7	1 %
Tiltalefrafald med vilkår i alt	1	1 %	16	3 %
- heraf 1	1	1 %	16	3 %
2 eller flere	0	0 %	0	0 %
Bøde i alt	48	32 %	190	32 %
- heraf 1	34	23 %	87	15 %
2 eller flere	14	9 %	103	18 %
Betinget dom i alt	42	28 %	161	27 %
- heraf 1	34	23 %	125	21 %
2 eller flere	8	5 %	36	6 %
Ubetinget dom i alt	6	4 %	105	18 %
- heraf 1	6	4 %	68	12 %
2 eller flere	0	0 %	37	6 %

Det er undersøgt, i hvilket omfang de unge tidligere er straffet for enten vold eller røveri. Afgrænsningen af vold følger den, Danmarks Statistik anvender (straffelovens 25. og 26. kapitel samt § 119, § 120, § 123, §§ 133-134 a, § 266 og § 266 a). Det viser sig, at 28 pct. af de unge med ungdomssanktion og 42 pct. af dem med frihedsstraffe tidligere er straffet for vold, mens det for røveri drejer sig om henholdsvis ni og 13 pct.

Samlet set må de unge med ungdomssanktion betragtes som mindre kriminelt belastede end de unge, der idømmes en frihedsstraf, hvilket i hvert fald i nogen grad beror på, at de med frihedsstraf gennemgående er ældre end dem, der idømmes en ungdomssanktion, jf. pkt. 6.1.

6. Alder, køn og etnisk herkomst

6.1. Alder

I Ekspertgruppens rapport om ungdomskriminalitet nævnes det, at ungdomssanktion i praksis formentlig ikke vil komme på tale, hvis den unge er fyldt 18 år på domstidspunktet eller fylder det forholdsvis kort tid efter. Det er sandsynligvis det, der har betydning for den forskel i alderssammensætningen, der ses af tabel 13.

Tabel 13. Domme fordelt efter arten og den dømtes alder på gerningstidspunktet.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
15 år	57	30	87
16 år	48	95	143
17 år	13	212	225
I alt	118	337	455

Der er i særlig grad en stor andel af de unge lovovertrædere, som på gerningstidspunktet var 15 år, der idømmes en ungdomssanktion: 66 pct. af samtlige 15-årige, som er omfattet af denne redegørelse, er idømt en ungdomssanktion. Af dem, der på gerningstidspunktet var 16 år, er andelen med en ungdomssanktion 34 pct., mens det drejer sig om seks pct. af dem, der var 17 år på gerningstidspunktet. Gennemsnitsalderen på gerningstidspunktet er for ungdomssanktionsgruppen 16,1 år mod 17,1 år for de unge, der er idømt en frihedsstraf.

I forlængelse af Ekspertgruppens bemærkninger om, at ungdomssanktion ikke forventes at ville komme på tale for unge, der er fyldt 18 år på domstidspunktet eller fylder det forholdsvis kort tid efter, kan nævnes, at tre af de unge, der i 2006 er idømt en ungdomssanktion, var fyldt 18 år på domstidspunktet, mens 101, dvs. næsten hver tredje af de unge med frihedsstraf, var det. Videre kan nævnes, at mens 63 (19 pct.) af de unge med frihedsstraf begik deres kriminalitet højst tre måneder før deres 18 års fødselsdag, er dette kun tilfældet for én af dem, der er idømt ungdomssanktion.

6.2 Køn

Tabel 14. Domme fordelt efter arten og den dømtes køn.

	Ungdomssanktion		Frihedsstraf	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Kvinde	14	12 %	14	4 %
Mand	104	88 %	323	96 %
I alt	118	100 %	337	100 %

14 – eller 12 pct. – af de unge, der i 2006 blev idømt en ungdomssanktion, er piger. Andelen af piger blandt de unge med frihedsstraf er betydeligt mindre, jf. tabel 14.

6.3. Etnisk herkomst

For de unge med ungdomssanktion gælder det, at lidt over halvdelen (55 pct.) er af dansk oprindelse. For de unge med frihedsstraf er en lidt større andel (61 pct.) af dansk oprindelse. Af de øvrige unge er andelen, der har status som indvandrere, lidt større end andelen, der har status som efterkommere. Det gælder begge grupper. Af de unge med frihedsstraf er syv personer udlændinge uden tilknytning til Danmark, jf. tabel 15.

Tabel 15. Domme fordelt efter den dømtes herkomst og indvandrerstatus.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Dansk herkomst	66	207	273
Indvandrer	28	65	93
Efterkommer	24	58	82
Udlænding uden tilknytning til Danmark	-	7	7
I alt	118	337	455

Fordelingen mellem unge af dansk herkomst og unge af fremmed herkomst, der har fået en ungdomssanktion i 2006, er en anelse anderledes end fordelingen i de tidligere år. Andelen, der er af dansk herkomst, er således lidt større end tidligere, mens andelen af indvandrere er noget mindre.